

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku obrońcy sędzi Sądu Rejonowego w S. X. Y. – adw. M. G. z 14 stycznia 2025 r. o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marię Szczepaniec w sprawie I ZZ 10/22,
po rozpoznaniu 8 sierpnia 2025 r. na posiedzeniu, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, w przedmiocie rozpoznania wniosku o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności,

postanowił:

odrzuć wniosek.

UZASADNIENIE

W piśmie z 14 stycznia 2025 r. obrońca sędzi Sądu Rejonowego w S. X. Y. – adw. M. G. zawarł wniosek o zbadanie przez Sąd Najwyższy spełnienia przez sędzię Sądu Najwyższego Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jej powołaniu i jej postępowaniu po powołaniu ze względu na fakt, że nie spełnia ona wymogów niezawisłości i bezstronności, a co w okolicznościach sprawy i z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących obwinionej i charakteru sprawy może prowadzić do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

Jednocześnie wnioskodawca wskazał na okoliczności stanowiące postępowanie SSN Marii Szczepaniec po powołaniu, które uzasadniają stwierdzenie przesłanek, o których mowa w art. 29 § 5 u SN:

- a. orzekanie i sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Marię Szczepaniec mimo wydania uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.01.2020, sygn. akt BSA 1-4110-1/20, kwestionującej prawidłowość składu z udziałem Marii Szczepaniec, a także mimo wydania licznych orzeczeń przez Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, podważających skład sądu z udziałem osób powołanych do Sądu Najwyższego w analogicznej procedurze co Marii Szczepaniec;
- b. orzekanie i sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Marię Szczepaniec, mimo że została ona wadliwie powołana na urząd sędziowski do nieprzewidzianego w Konstytucji RP organu niebędącego niezawisłym sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu przepisów prawa międzynarodowego i unijnego;
- c. orzekanie przez Marię Szczepaniec mimo wydania przez NSA postanowienia zabezpieczającego o wstrzymaniu skuteczności uchwały KRS rekomendującej jej powołanie na urząd sędziowski;
- d. orzekanie przez Marię Szczepaniec w sprawie o sygnaturze akt I NKRS 66/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie spełnia istotnego warunku z art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym i dlatego został odrzucony na podstawie art. 29 § 10 tej ustawy.

Przede wszystkim dlatego, że test niezawisłości sędziego w trybie określonym w art. 29 ustawy z 2017 r. o Sądzie Najwyższym ma charakter indywidualny a nie generalny, podobnie jak procesowe wnioski o wyłączenie sędziego (art. 48, art. 49 k.p.c.).

Tak też należy rozumieć wskazane przez ustawodawcę "okoliczności towarzyszące jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu" (postanowienie Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2025 r., III CB 14/25).

Przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania

sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie testu niezawisłości i bezstronności (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 2023 r., III CB 44/23, postanowienie z 10 kwietnia 2025 r., III CB 12/25).

Nie jest zatem trafne odwołanie się do uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., gdyż nie zastępuje ustawy i sama w sobie nie stanowi źródła prawa, ani do indywidualnego wyłączenia sędziego (art. 40, art. 41 k.p.k.), ani tym bardziej do uwzględnienia wniosku o wyłączenie sędziego w trybie testu niezawisłości sędziego z art. 29 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Uchwała z 23 stycznia 2020 r. nie składa się zatem na „okoliczności towarzyszące” powołaniu sędziego w rozumieniu art. 29 ust. 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Taka sama ocena odnosi się do pozostałych orzeczeń przywołanych we wniosku, co obejmuje także wyroki TSUE, ETPCz oraz NSA.

Sędzia jest niezawisły i podlega tylko Konstytucji oraz ustawom, co oznacza, że zakres i podstawy testu niezawisłości nie mogą być i nie są dowolnie szerokie, przeciwnie są ściśle określone w art. 29 § 5 ustawy.

Przepis ten stanowi, że dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Wniosek nie wskazuje indywidualnej okoliczności dotyczącej powołania sędzi Marii Szczepaniec, która otwierałaby dopiero ocenę istnienia wymaganej przez ustawę przesłanki (podstawy) testu niezawisłości sędziego, co też nie byłoby wystarczające, gdyż prócz tej indywidualnej okoliczności, przepis wymaga wykazania, że indywidualna podstawa, w okolicznościach danej sprawy może doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego

wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Ten podstawowy brak wniosku prowadzi do jego odrzucenia.

Art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym ma także na uwadze postępowanie sędziego po powołaniu na stanowisko. Jednakże argumenty wniosku powołane w tej części również mają charakter ogólny a nie indywidualny. Zarzut nie uprawnia stwierdzenia, że postępowanie sędzi Marii Szczepaniec po powołaniu uzasadnia tezę, iż nie spełnia ona standardów niezawisłości i bezstronności. Sędzia jest niezawisły i suwerennie stosuje prawo.

Z dołączonego do wniosku materiału dowodowego nie wynika, iżby rozstrzygnięcie przez sędzię Marię Szczepaniec innych spraw wskazanych we wniosku wypełniało przesłankę (podstawę) decydującą o zasadności wniosku z art. 29 § 5 u.SN. Prowadzi to do stwierdzenia, iż zarzucane postępowanie po powołaniu nie ma wpływu na rozstrzygnięcie sprawy I ZZ 10/22.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji – art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym.

[M. T.]

[r.g.]